

Lausuntopyyntö HE YO- ja AMK-lain muuttamiseksi

1. Lausunnonantaja:

Vastaajien määrä: 1

Lausunnonantajan nimi (organisaatio)	Lausunnon lähettäjä (henkilö)	Puhelinnumero	Sähköpostiosoite
Humanistinen ammattikorkeakoulu	Leena Lehtinen	0207621288	leena.lehtinen@humak.fi

Lausunnonantaja

2. Tampere3

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	0	0	1	1	3

3. Mitä hyötyjä yhdistymisellä saavutettaisiin? Liittykö yhdistymiseen uhkia?

Vastaajien määrä: 1

- Hyödyt:

- Humakilla ei ole Tampere3 kokonaisuuden kannatettavuuteen kantaa. Korkeakoulujen ei pitäisi ottaa kantaa muiden korkeakoulukokonaisuuksien muodostamiseen. Humak haluaa ottaa kantaa lainsäädännön yleiseen kehittämiseen. Koko lainsäädäntöpaketin suurin ongelma on se, että koko korkeakoulujärjestelmää lähdetään kehittämään yksittäisen tapauksen kautta. Tutkintojärjestelmä ja koulutusjärjestelmä ovat sen laatuksia kysymyksiä, että niitä pitäisi kehittää tarkastellen koko maan tilannetta ja yleisiä tarpeita. Nyt on vaarana, että valmistelussa ei ole käyty riittävästi yleistä keskustelua, kun muutoksia on lähdetty kehittämään yhden alueen tarpeista, ei koko korkeakoulujärjestelmän kehittämisen näkökulmasta.

- Yhdistyminen tarjoaa mahdollisuuden strategisesti johdettuun kokonaisuuteen, jossa kahden erilaisen toimijan vahvuudet pystytään tehokkaasti johtamalla hyödyntämään. Hyötyjen saaminen edellyttää vahvaa strategista näkemystä, toimijoiden erilaisten vahvuuksien ymmärtämistä ja hyvää johtamista.

- Tampereen alueen ja Pirkanmaan näkökulmasta uusi kokonaisuus profiloi korkeakoulutoimintaa niin koulutuksen kuin tutkimuksenkin näkökulmasta.

- Onnistunut koulutustarjonnan, ohjauksen ja opintopolkujen rakentaminen hyödyntää parhaimmillaan konsernin opiskelijoita heidän opinnoissaan. Kokonaisuuden ja sen sisällä tapahtuvan liikkuvuuden pitäisi mahdollistaa erilaisten osaamiskokonaisuuksien syntymistä. Näin onnistuessaan kokonaisuus tarjoaa vastauksen työelämän moninaistuville ja monimuotoisille uusille osaamistarpeille.

Yhdistymiseen liittyvät uhkat:

- Koko lainsäädäntöpaketin suurin ongelma on se, että koko korkeakoulujärjestelmää lähdetään kehittämään yksittäisen tapauksen kautta. Tutkintojärjestelmä ja koulutusjärjestelmä ovat sen laatuksia kysymyksiä, että niitä pitäisi kehittää tarkastellen koko maan tilannetta ja yleisiä tarpeita. Nyt on vaarana, että valmistelussa ei ole käyty riittävästi yleistä keskustelua, kun muutoksia on lähdetty kehittämään yhden alueen tarpeista, ei koko

korkeakoulujärjestelmän kehittämisen näkökulmasta. Lainsäädäntötyön taustaksi olisi ensin tarvittu juuri käynnissä olevan korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiotyötä, jonka pohjalta olisi sitten laadittu selkeät lainsäädännön kehittämislinjaukset. Nyt visiotyö ja lainsäädäntö etenevät väärässä järjestyksessä.

- Uhkana on, että ammattikorkeakoulujen omaehtoinen, sisäsyntyinen ja työelämän kehittämistehtävästä lähtevä, kehittyminen muuttuu mahdottomaksi. On selkeästi nähtävissä, että tulevaisuudessa tarvitaan ammatillisia tohtoritutkintoja. Vain siten voidaan varmistaa, että työelämän asiantuntijoille on tarjota relevanttia uutta osaamista ylempien ammattikorkeakoulututkintojen jälkeen. Tämä kehityssuunta uhkaa vaarantua, jos ammattikorkeakoulujen kehittäminen on yliopistojen päätettävissä.

- Kokonaisuuden kehittämisessä ei osata hyödyntää ja kehittää eri toimijoiden erityisluonnetta ja osaamista. Pelkona on ammatillisen korkeakoulutuksen eli ammattikorkeakoulujen perustehtävien luonteen ja vahvuuksien häviäminen tai ainakin laimentuminen. Ammattikorkeakoululla pitäisi säilyä kaikki välineet (tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, kandi- ja maisteritason tutkintokoulutus, täydennyskoulutus sekä tulevaisuudessa myös ammatillinen tohtorikoulutus) toteuttaa tehtävänsä.

- Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot ovat suomalainen koulutusinnovaatio, joka palvelee hyvin työelämää. Sen vahvuuksia ja uusia mahdollisuuksia ei pitäisi tuhota.

- Konsortion vaarana on kummankin olemassa olevan korkeakoulutoiminnon profiiliin laimentuminen. On tärkeää, että yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen erilaiset tavat toimia ja tuottaa uutta tietoa ja osaamista turvataan.

- Konserneissa ammattikorkeakoulujen asema on helposti turvaton, jos ne ovat suoraan yliopistojen omistamia. Tällöin on vaarana, että ammattikorkeakoulun kehittämisessä painottuvat yliopiston näkökulmat eivät ammattikorkeakoulun toiminnan kehittämisessä tärkeitä näkökulmia. Tämä on olennainen vaara, vaikka ammattikorkeakoululla olisikin oma lainsäädäntö ja hallinto.

- Uhkana on ammattikorkeakoulun toiminnan latistaminen kandi- ja maisteritason syöttölaitokseksi. Tämä ei saisi toteutua. Tällöin jää työelämän ja alueen kehittämisessä hyödyntämättä ammattikorkeakoulujen ominaislaatu ja osaaminen. Mikäli kehitys etenee tähän suuntaan, ammattikorkeakoulun vaikuttavuus heikkenee.

- Ammattikorkeakoulujen roolia, ominaislaatua ja vaikuttavuutta ei kyetä hyödyntämään ja hyvää kehitystä jatkamaan. Pahimmillaan ne keksitään uudelleen korkeakoulukonsernin yliopistoja koskevissa linjauksissa.

4. Pidätkö ehdotusta siirtymän toteuttamistavasta (voimaanpanolaki) kannatettavana?

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	0	0	1	1	3

5. Muutosehdotuksenne voimaanpanolain säännöksiin ja perusteluihin:

Vastaajien määrä: 1

- Uuden korkeakoulukokonaisuuden rakentamista koskevaan voimaanpanolakiin, etenemiseen ja toteuttamistapaan ei kommentoitavaa.
- Sen sijaan säännökset opetussyhteistyön (ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen mahdollisuudesta laajentaa opetussyhteistyötä) aikataulusta ja voimaanpanosta ovat kannatettavia.

6. Opetussyhteistyö

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

7. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Hyödyt:
 - Muutos antaa mahdollisuuden korkeakoulujen opetussyhteistyön syventämiseen sekä parhaimman ja tarkoituksenmukaisen osaamisen hyödyntämiseen sektoreiden kesken ammattikorkeakoulututkinnoissa ja yliopistotutkinnoissa.
 - Opetussyhteistyö antaa korkeakouluille mahdollisuuden erikoistua ja kehittää omaa erityisosaamista. Tämä on hyvä, puhuttiin sitten opetussyhteistyöstä eri korkeakoulusektoreiden sisällä tai niiden välillä. Erikoistuminen mahdollistaa resurssien kohdentamisen strategian mukaisesti. Tämä tukee osaamisen kehittämistä.
 - On tärkeää, että ohjaus ylipäätään tukee korkeakoulujen yhteistyön lisäämistä. Vastaavia mekanismeja tarvittaisiin myös tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusjärjestelmiin.
 - Tuo opiskelijoille mahdollisuuksia hyötyä korkeakoulusektoreita yhdistävästä osaamisesta omassa tutkinto-ohjelmassa.
 - Mahdollistaa rohkeita avauksia korkeakoulujen tasavertaisessa opetussyhteistyössä.

Haitat:

- Lainsäädäntö mahdollistaa ammattikorkeakoulujen tehtävän ja roolin latistamisen kandiduottajaksi, kuten edellä on kuvattu. Olennaista olisi varmistaa, että ammattikorkeakoulujen toiminta turvataan, koska siten varmistetaan yhteiskunnan ja työelämän kehittäminen ja niiden tarvitsema erilainen tieto ja osaaminen.
- Ammattikorkeakouluista ei saa tulla välineitä yliopistojen kehittämisessä, profiloinnissa tai pönkittämisessä. Olennaista on säilyttää eri tutkintojen ominaispiirteet. Tällöin työelämän kannalta olennainen koulutustarjonnan diversiteetti vähenee.
- Korkeakoulutuksen duaaliluonne rapautuu ja ammattikorkeakoulutettujen elinikäisen oppimisen mahdollisuudet menetetään. Ammattikorkeakoulujen oppimis- ja tki-prosessit on tällä hetkellä integroitu varsin hyvin. Tätä kautta varmistetaan opiskelijoille hyvä osaamisperusta mutta myös työelämän kehittämisvalmiudet. Jos opintojen yhdistäminen ohjaa koulutuksen kehittämistä nämä vahvuudet voidaan menettää.

- Opiskelijoiden erilaiset oppimistavat- ja valmiudet eivät tule riittävästi huomioitua opetusyhteistyön suunnittelussa ja ratkaisuisissa.

- Ammattikorkeakoulujen pedagoginen kehittäminen on ollut vahvaa. Jos niiden omaleimaisuus ja esimerkiksi osaamisperustainen ajattelu tutkintojen taustalla hälvenee ja koulutuksen painopiste siirtyy oppistavoitteista ja osaamisesta opettamisen yhdistämiseen, menetetään olennaista osaamista koko korkeakoulujärjestelmästä (ts. kurssien pintapuolinen yhdistäminen).

8. Muutosehdotukseenne opetusyhteistyötä koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Ei vastauksia.

9. Koulutuksen siirto

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	0	0	1	1	3

10. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Humakilla ei ole esitykseen näiltä osin erityisiä huomioita.

11. Muutosehdotukseenne koulutuksen siirtoa koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Ei vastauksia.

12. Ammattikorkeakoulujen hallintokieli

Vastaajien määrä: 1

	kyllä	ei	ei kantaa	Yhteensä	Keskiarvo
Lausunnonantajan näkemys	1	0	0	1	1

13. Mitä hyötyjä ja haittoja säännöksestä seuraisi?

Vastaajien määrä: 1

- Hallintokieleen liittyvä ehdotus on rajattava koskemaan ainoastaan ammattikorkeakoulun julkisia hallintotehtäviä.
Esitys tuo ammattikorkeakoulut säännöksissä yhdenvertaiseksi yliopistojen kanssa.

14. Muutosehdotukseenne ammattikorkeakoulujen hallintokieltä koskevaan säännösluonnokseen ja sen perusteluihin:

Ei vastauksia.

15. Muuta lausuttavaa ehdotuksesta

Vastaajien määrä: 1

- Näiltä osin Humak yhtyy suoraan Arenen lausuntoon:

Arene kannattaa, että ammattikorkeakoulujen keskinäistä yhteistyötä sekä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen välistä yhteistyötä mahdollistetaan purkamalla lainsäädännöllisiä esteitä.

Kansallisen kokonaiskuvan, ohjauksen ja pitkänaikavälin kehityksen haasteeksi muodostuu kuitenkin se, että kansallista korkeakouluja koskevaa lainsäädäntöä tehdään yksittäisten tapausten perusteella (esim. T3, korkeakoulujen yhteistyömallit, kielenopetus yms.). Näin ollen korkeakoulujen yhteistyön pelisäännöt eivät ole kenenkään hallussa - edes lainsäätäjän.

Arenen näkemyksen mukaan korkeakouluja koskevat yksittäiset lainsäädäntöuudistukset johtavat ennen pitkää siihen, että kansallista korkeakoulukokonaisuutta, sen tulevaisuutta ja lainsäädännöllistä pohjaa tulee tarkastella yhtenä kokonaisuutena. Tarvitaan visio, joka perustuu lainsäädännöllisesti tasavertaiseen kohteluun (ammattikorkeakoulut ja yliopistot), ja mahdollistaa alueellisesti erilaiset ratkaisut.

Arene esittää, että osana korkeakoulutuksen ja tutkimuksen 2030 visiotyötä käynnistetään työryhmäselvitys yhden korkeakoululainsäädännön vaikutuksista suomalaisiin ammattikorkeakouluihin ja yliopistoihin.